

Column

Carnaval der ambtenaren

Begint het feest weer?', was de reactie van één van Nederlands bekende strafpleiters, toen hij hoorde over de aanhouding van Limburgse ambtenaren en wegebouwers voor betrokkenheid bij corruptie enkele weken geleden. Velen moesten net als hij denken aan de corruptieschandalen die in de jaren negentig in de provincie werden blootgelegd. Later liet de parlementaire enquête bouwfraude zien dat het verschijnsel in het hele land voorkomt.

Het OM verdenkt de ambtenaren ervan, zo melden de media, dat ze auto's, reizen en concertkaartjes hebben ontvangen in ruil voor vertrouwelijke informatie. Als dat waar is, lijkt het mij een duidelijk geval van corruptie. Ik zie geen enkele mogelijkheid voor verwarring over de regels. 'Ik dacht gewoon dat ze in tijden van economische crisis goedkoop van hun bedrijfsauto's af wilden', zal wel niet werken tijdens het verhoor.

Ik zou graag willen weten wat de betekenis is van deze corruptiegevallen. Daarover zijn twee verhalen te beluisteren. Het eerste verhaal is dat van de bestuurders van de betreffende overheden. Zij stellen dat er de afgelopen jaren ontzettend veel is gedaan in hun organisatie qua integriteitsbeleid: regelingen, cursussen, gedragscodes, protocollen, vertrouwenspersonen, de ambtenaren zijn er mee dood gegooid. Wat er nu naar boven komt zijn incidenten, er zullen altijd enkelingen blijven die de grenzen overschrijden.

Het tweede verhaal vertelden VU-onderzoekers in het januarinumnummer van Openbaar Bestuur. Uit hun enquête komt een beeld naar voren van veel integriteitsmaatregelen binnen de overheid, maar scepsis over het effect ervan. Een meerderheid van de ondervraagden (voornamelijk ambtenaren) vindt dat er meer aandacht voor integriteit moet komen in het openbaar bestuur. Een opvallende uitkomst is dat tweeëntwintig procent (!) van de ambtenaren belangenverstrengeling bij collega's ziet.

Duidelijk is dat er de afgelopen jaren veel is gedaan om corruptie binnen de overheid te voorkomen. Maar volstrekt onduidelijk is of het nu veel voorkomt, of niet. Zijn de aanhoudingen incidenten, of het spreekwoordelijke topje van de ijsberg? Het OM was bezig met een onderzoek in de infrasector, maar wat als ze het onderzoek zouden uitbreiden naar andere sectoren? Ondertussen is de reputatieschade voor de Limburgse ambtenaar bepaald geen pretje: ik zie de carnavalswagens al rijden volgende week...

Klaartje Peters (39) is zelfstandig onderzoeker en publicist

